

จตุรสารข่าววินัยอิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาที่ดิน
(LDD disciplinary E-newsletter)
ฉบับที่ ๕/๒๕๖๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๗)

หลักกฎหมายควรรู้

“ถ้าถูกดำเนินการทางวินัย จะมีผลกระทบอะไรบ้าง”

การถูกดำเนินการทางวินัยไม่ได้มีผลแค่การถูกลงโทษทางวินัยเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีผลกระทบที่จะทำให้ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยเสียสิทธิ หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการรับราชการหลายกรณี ตามตัวอย่างดังนี้

๑) ผลกระทบต่อการเลื่อนเงินเดือน

กรณี ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตาม กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๘ (๒) โดยสรุปว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งจะได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในแต่ละครั้งต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ในครั้งปีที่แล้วต้องไม่ถูกลงโทษทางวินัยที่หนักกว่าโทษภาคทัณฑ์

กรณี ลูกจ้างประจำ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘ (๒) โดยสรุปว่า ลูกจ้างประจำซึ่งจะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นค่าจ้างในแต่ละครั้งต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ในครั้งปีที่แล้วต้องไม่ถูกลงโทษทางวินัยที่หนักกว่าโทษภาคทัณฑ์

กรณี พนักงานราชการ ผลกระทบการเลื่อนค่าตอบแทนของพนักงานราชการ กรณีถูกลงโทษทางวินัยจะนำแนวทางตามกฎหมายว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนสามัญ และกฎหมายว่าด้วยการเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำ มาปรับใช้กับพนักงานราชการโดยอนุโลมตามที่กล่าวมาข้างต้น

๒) ผลกระทบต่อการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๒ (๖) โดยสรุปว่า (ก) กรณีเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรืออยู่ระหว่างพิจารณาโทษทางวินัย หรืออยู่ระหว่างอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย (ค) เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดและอยู่ระหว่างการไต่สวนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรืออยู่ระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หากมีกรณี ตาม (ก) (ค) ก่อนการเสนอขอพระราชทาน แม้ผู้นั้นยังไม่ได้เชื่อว่าเป็นผู้กระทำความผิดจริงตามที่ถูกกล่าวหาให้รอการพิจารณาการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไว้ก่อน

อีกทั้ง ไม่ได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา ตามพระราชบัญญัติเหรียญจักรพรรดิมาลาและเหรียญจักรพรรดิมาลา พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๘ วรรคแรก ได้บัญญัติว่า “เหรียญจักรพรรดิมาลาสำหรับพระราชทานข้าราชการฝ่ายพลเรือน ที่รับราชการมาด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี” ซึ่งการรับราชการมาด้วยความเรียบร้อย หมายถึง ข้าราชการที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติตนเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

จตุรสารข่าววินัยอิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาที่ดิน
(LDD disciplinary E-newsletter)
ฉบับที่ ๕/๒๕๖๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๗)

-๒-

๓) ผลกระทบต่อการถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งกำหนดไว้ใน ข้อ ๖ และ ข้อ ๗ (๔) โดยสรุปว่า ถ้าเป็นผู้ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น โดยคำสั่งอันถึงที่สุด ให้ดำเนินการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นตรา ดังนั้นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ ซึ่งถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ เพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หากเคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้วจะถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นตรา

๔) ผลกระทบต่อการได้รับบำเหน็จบำนาญ

กรณี ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๘ (๑) โดยสรุปว่าข้าราชการพลเรือนซึ่งถูกไล่ออกจากราชการจึงไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ

กรณี ลูกจ้างประจำ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๗ (๒) และ ข้อ ๑๐/๑ โดยสรุปว่า ลูกจ้างประจำซึ่งกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ จะไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติและบำเหน็จรายเดือน

๕) ผลกระทบต่อการได้รับสิทธิการเบิกค่ารักษาพยาบาล

สิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาลสำหรับตนเองและบุคคลในครอบครัว โดยข้าราชการพลเรือนสามัญผู้มีสิทธิได้รับสวัสดิการจากทางราชการจะต้องมีสภาพเป็นข้าราชการหรือเป็นข้าราชการบำนาญ ดังนั้นผู้ที่ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการและบุคคลในครอบครัว จึงไม่มีสิทธิได้รับสวัสดิการดังกล่าว

จูลสารข่าววินัยอิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาที่ดิน
(LDD disciplinary E-newsletter)
ฉบับที่ ๕/๒๕๖๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๗)

-๓-

อุทาหรณ์ควรฟัง

“โทษทางวินัยกับเหตุแห่งการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์”

จูลสารข่าววินัยขอเสนออุทาหรณ์โทษทางวินัยกับเหตุแห่งการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งกำหนดไว้ใน ข้อ ๖ และ ข้อ ๗ (๔) กล่าวโดยสรุปว่า ถ้าเป็นผู้ถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น โดยคำสั่งอันถึงที่สุด ให้ดำเนินการเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นตรา

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นเครื่องหมายแสดงเกียรติยศและบำเหน็จความชอบซึ่งเป็นของพระมหากษัตริย์ที่ทรงสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นความชอบในราชการ อันเป็นความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้อุทิศตนให้กับราชการ เพื่อประชาชนและประเทศชาติ อุทาหรณ์นี้เป็นกรณีอดีตข้าราชการพลเรือนสามัญ และอดีตลูกจ้างประจำ สังกัดส่วนราชการแห่งหนึ่ง ทั้งสองรายถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โดยรายที่หนึ่ง เป็นอดีตข้าราชการพลเรือนสามัญ ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ เนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

และรายที่สอง เป็นอดีตลูกจ้างประจำ ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ เนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อ ๔๐ ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

จากข้อเท็จจริงข้างต้นการถูกลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงจะมีผลต่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ ดังนั้นอดีตข้าราชการพลเรือนสามัญ และอดีตลูกจ้างประจำ ทั้งสองรายจึงถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่รับพระราชทานทุกชั้นตรา ตามข้อ ๖ และข้อ ๗ (๔) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

จูลสารข่าววินัยอิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาที่ดิน
(LDD disciplinary E-newsletter)
ฉบับที่ ๕/๒๕๖๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๗)

-๔-

สุดท้ายนี้ ขอยกนำคำพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เพื่อเป็นเครื่องเตือนสติ “...การงานทุกอย่างทุกอาชีพ ย่อมจะมีจรรยาบรรณของตนเอง จรรยาบรรณนั้น จะบัญญัติ เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่ยึดถือกันว่าเป็นความดีงาม ที่คนในอาชีพนั้น พึงประพฤติปฏิบัติ หากผู้ใดล่วงละเมิดก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งแก่บุคคล หมู่คณะ และส่วนรวมได้ เหตุนี้ ผู้ปฏิบัติงานในทุกสาขาอาชีพ นอกจากจะต้องมีความรู้ในสาขาของตนเองอย่างลึกซึ้งชัดเจนและศึกษา ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอแล้ว ยังจะต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเอง ทั้งข้อที่ควรปฏิบัติและไม่พึง ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดด้วยจึงจะสามารถประพฤติตนปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้รับความเชื่อถือยกย่อง ในเกียรติ ในศักดิ์ศรี และในความสามารถด้วยประการทั้งปวง...”

จตุสารข่าววินัยอิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาที่ดิน
(LDD disciplinary E-newsletter)
ฉบับที่ ๕/๒๕๖๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๗)

-๕-

ถามมา ? – วินัยขอตอบ !

“เรื่อง โทษทางวินัย กับ เหยื่อจักรพรรดิมาลา”

น้องดินดี : สวัสดีค่ะพี่วินัย หนูมีข้อคำถามว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญที่จะมีสิทธิเสนอขอพระราชทานเหยื่อจักรพรรดิมาลา (ร.จ.พ.) โดยต้องรับราชการเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปีนั้น ถ้าหากข้าราชการพลเรือนสามัญถูกสอบสวนวินัยแล้ว แต่ได้รับการงดโทษทางวินัยโดยให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร จะสามารถเสนอขอพระราชทานรับเหยื่อดังกล่าวได้หรือไม่คะ

พี่วินัย : เรื่องนี้น่าสนใจนะครับ เพราะว่าข้าราชการพลเรือนสามัญที่รับราชการมาแล้วครบ ๒๕ ปี ย่อมมีสิทธิที่จะขอพระราชทานเหยื่อจักรพรรดิมาลาได้ ตามพระราชบัญญัติเหยื่อจักรมาลา และเหยื่อจักรพรรดิมาลา พุทธศักราช ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ในส่วนคำถามของน้องดินดีนั้น ตามมาตรา ๘ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติว่า “เหยื่อจักรพรรดิมาลาสำหรับพระราชทานข้าราชการฝ่ายพลเรือน ที่รับราชการมาด้วยความเรียบร้อย เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี” ประกอบกับสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เคยตอบข้อหารือเรื่องดังกล่าวไว้ “กรณีข้าราชการถูกสอบสวนวินัยแล้ว แต่ได้รับการงดโทษทางวินัยโดยให้ว่ากล่าวตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร ย่อมไม่อาจถือได้ว่าข้าราชการผู้นั้นรับราชการมาด้วยความเรียบร้อย และไม่อยู่ในเกณฑ์เสนอขอพระราชทานเหยื่อจักรพรรดิมาลา”

ดังนั้น กรณีที่ถามนี้ ไม่ถือว่าเป็นผู้ที่รับราชการมาด้วยความเรียบร้อยครับ จึงไม่สามารถเสนอขอพระราชทานเหยื่อจักรพรรดิมาลาได้ครับ

น้องดินดี : รบกวนสอบถามเพิ่มเติมค่ะ ถ้ากรณีข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ที่กระทำความผิด และได้รับการล้างมลทินตามกฎหมายล้างมลทินแล้ว จะสามารถเสนอขอพระราชทานรับเหยื่อดังกล่าวได้หรือไม่คะ

พี่วินัย : เรื่องนี้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติ ในการเสนอขอพระราชทานเหยื่อจักรมาลาและเหยื่อจักรพรรดิมาลา ระบุความตอนหนึ่งว่า “...การล้างมลทินเป็นการล้างเฉพาะโทษที่ได้รับจากการกระทำความผิดเท่านั้น หาได้เป็นการล้างการกระทำความผิดด้วยไม่ จึงถือว่ายังเป็นผู้เคยกระทำความผิดมาก่อน”

ดังนั้น กรณีที่น้องดินดีสอบถามเพิ่มเติมนี้ ถือว่าเป็นผู้ที่เคยกระทำความผิดมาก่อน จึงไม่สามารถเสนอขอพระราชทานเหยื่อจักรพรรดิมาลาได้เช่นกันครับ

จตุรสารข่าววินัยอิเล็กทรอนิกส์ กรมพัฒนาที่ดิน
(LDD disciplinary E-newsletter)
ฉบับที่ ๕/๒๕๖๗ (กรกฎาคม ๒๕๖๗)

-๖-

อ้างอิง/ที่มา

๑. หลักกฎหมายควรรู้

- พระราชบัญญัติเหรียญจักรมาลาและเหรียญจักรพรรดิมาลา พุทธศักราช ๒๔๘๔
- พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑๙ พ.ศ. ๒๕๔๓
- กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๒
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๓๗
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๖๔
- หนังสือคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ ที่ นร ๑๐๐๘.๕/๒๖ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของระบบพนักงานราชการ

๒. อุทาหรณ์ควรฟัง

- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
- ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๘
- พระราชทานพระบรมราชานุญาต ตามหนังสือสำนักพระราชเลขานุการที่ รล ๐๐๐๔.๑/๔๕๐๖ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

๓. ถาม - ตอบ

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒ มิถุนายน ๒๕๖๐). *หารือคุณสมบัติของผู้เสนอขอพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา*. สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรัง.

https://www.tranglocal.go.th/datacenter/doc_download/a_030717_135719.pdf (หน้าที่ ๔)

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑). *การเสนอขอพระราชทานเหรียญจักรมาลาและเหรียญจักรพรรดิมาลา*. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

<https://decor.soc.go.th/wp-content/uploads/2018/book/33.pdf> (หน้าที่ ๔)